

Mozis színház az Ipszilon rejtelseiről

A Szigligeti Színház 2019–20-as évadának utolsó bemutatója

Kritika

A járványügyi kényszerszünet után újra premierre hívta közönségét a nagyváradi Szigligeti Társulat. Mégpedig élő, online ősbemutatóra. Néhányan pedig nem otthon, a laptop vagy számítógép monitora előtt ücsörögve néztük az előadást, hanem részt vettünk a Sonnenfeld-palotában kialakított Szigligeti Stúdió fehér termében megtartott vetítésen. Jó érzés volt végre-valahára „színházba” menni. Még akkor is, ha ez inkább afféle házimoszis-színházi élmény lett. Színházi emberek és sajtósok gyűltek össze a június 21-én megtartott premierre. A járványügyi előírásoknak megfelelően lázmérés, kézfertőtlenítés után léptünk be a terembe. A maszkot is viselni kellett, a több mint kétórás élő előadás-vetítés után az udvarra lépve igencsak jólesett az esőszagú levegő – immár arcmaszk nélkül.

A Balogh Attila és Benedek Zsolt által jegyzett *Y* – többéves forgatókönyv-fejlesztést követően – olyan neves alkotók közreműködésével került műsorra, mint Kárpáti Péter konzul-

Eszter szerint a világ

Fotók: VIGH LÁSZLÓ MIKLÓS

lens dramaturg, Cs. Kiss Zsuzsanna jelmeztervező (2018-ban a Színházi Kritikusok Céhe a legjobb jelmez kategóriában díjazta), Rancz András, a speciális effektek UNITER-díjra jelölt szakértője, illetve Keresztes Gábor zeneszerző (az *Isteni műszak*, a *Drakulics elvtárs* és a *Békeidő* című filmek komponistája).

A beharangozó szöveg szerint a dráma egy fiatal lány, Naphegyi Eszter egyetlen napját követi végig, amelyben konfrontálnia kell családjával és annak értékrendjével, saját képzelte identitásával és azokkal az illúziókkal, amelyeket eddig a valóságról alkotott. Az eseményeket szó szerint a főhős perspektíváján keresztül követhettük végig: a játékot és ennek képanyagát ugyanis a főszereplő fejére szerelt GoPro-kamera rögzítette. A látvány-élmény a sok fiatal által ismert és szeretett First Person Shooter, illetve POV (Point of View) játékokat idézte fel, hasonlítva a VR tapasztalatához is.

A produkció alkotóinak megfogalmazása szerint: „Ez a megoldás egy új történetmesélési technikára ad lehetőséget (ami egyébként nagyszerűen szervesül a dráma szövegével), emellett olyan vizuális hatások számára is teret nyit, amelyek használják

a nemrég felújított színház technikai lehetőségeit, viszont nagyon váratlan, újszerű összefüggésben. Formabontó játékmódra kínál lehetőséget a színészeknek is, azaz összességében elmondható, hogy egy olyan új színházi forma születik, amely egyszerre reagál a fennálló helyzetre, mégis képes megmaradni színháznak.”

Van egy lány, Naphegyi Eszter (Román Eszter), aki küszködik a világgal, meg saját érzéseivel. Kaotikus minden. Valami baj van a világgal. De mi volna, ha a végtelenhez mér-

*Eszter és a titokzatos Helga
(Trabalka Cecília)*

Miénk itt a tér?

nénk magunkat, a csip-csup dolgainkat? – tőpreng Helga (Trabalka Cecília), merthogy van egy másik lány is. Vagy Helga nem is létezik, csak illúzió? Mindenesetre jó vele lenni. Beszélgetni a *Mátrixról*, Tarantinóról, a *Mindenségről*, a szerelemről. Meg filmet készíteni vele, róla. Álom-, emlék- és fantáziaképek váltogatják egymást. Egy biztos: a bizonytalanság. Mi a valóság? És mi a képzelet játéka?

A család meg? Inkább hagyjuk. Vagy mégsem. Milyen egy normális família? Egy békésen induló családi ünnep még bármibe torkolhat, vitába, vérengzésbe, és mindenféle bonyodalmak tovább gubancolódhatnak. Eszter öccse (Tőtös Ádám) is megértésre vágyik. A testvérek megérthetik, szerethetik egymást, de mindegyikőjüknek megvannak a saját, külön bejáratú gyötrelmeik. Látszólag tökéletes családi-baráti kör. Kedélyes nagybácsi (ifj. Kovács Levente), Eszter anyjának bölcsködő barátnője (Kovács Enikő), pszichológus édesanya (Molnár Júlia), aki úgy „törődik” a lányával, hogy igazából a környezet sznobsága, a mit-szólnak-mások-tétel fontosabb. Közben senki nem ért (meg) senkit, csak a felszíneség, képmutatás dominál, a szeretetet inkább hagyjuk is. Mindenki nagyon önző. Úgy tűnik, Eszter filozófus édesapja (Kocsis Gyula) az egyedüli a felnőttek közül, aki mindig tud valami jót mondani, aki megértő és kedves. Vagy mégsem? És mi az az Y? A test mágiája, ami olykor fogódzót nyújt. Kapaszkodás, nyújtózás az ég felé. Vagy mi felé is? Látszatvalóság és

fantáziavilág. Mifene. Marad csak a szerelem vagy annak képzete, vad bulizás, modern tivornya, drogos mámor.

Hormonok az ivóvízben, klímaváltozás, környezetszennyezés, zombigeneráció, homoszexualitás elfogadása-elutasítása, elidegenedés, skizofrénia, párkapcsolat, szülő-gyermek kapcsolat, drogozás, nem utolsósorban a szerelem mibenléte, valamint az alkotás öröme-gyötrelme. Rengeteg mindent gyömöszöltek bele az alkotók ebbe az előadásba. Túl sokat is. A kevesebb több lett volna... Furcsa színházi kísérletezés jó színészi játékkal.

Jelenlegi Covid-nyomorította helyzetünkre is vannak reflektálások „finom utalásféléképpen”, nem csupán a plexi arcpajzsok viselése. A zárójelenet, a nagyszínpadi függöny föllibbenése után, szép és szívfacsaró mindenkinek a meghajlás az üres teremnek, aki szereti a színházat. Ezt megelőzően van egy kis mátrixos kék és piros pirulás kikacsintás is. És megannyi történettöredék, aprócska mozaik Eszter útkeresése során. Önmagára talál? Oldódik-e a szorongás? Ki lehet-e keveredni valaha a világ és az érzelmek zűrzavarából? Ki tudja? Talán az Ipszilon varázslata, rejtelve segít. Vagy mégsem.

TÓTH HAJNAL

Y

Játsszák: Román Eszter, Trabalka Cecília, Pitz Melinda, Molnár Júlia, ifj. Kovács Levente, Kovács Enikő, Tőtős Ádám, Gajai Ágnes, Sebestyén Hunor, Kiss Tamás, Kocsis Gyula

Írta és rendezte: Balogh Attila és Benedek Zsolt

Konzulens dramaturg: Kárpáti Péter

Díszlettervező: Golicza Előd

Jelmeztervező: Cs. Kiss Zsuzsanna

Zene: Keresztes Gábor, Moldován Blanka

Koreográfus: Györfi Csaba

Multimédia: Rancz András

Ügyelő: Vajda Zoltán

Súgó: Kerekes Barbara

